

Finanšu ministrija

Virzieni Valsts nodokļu politikas pamatnostādņu 2021.-2025.gadam izstrādei

2020.gada februāris

Finanšu ministrija

Valsts nodokļu politikas pamatnostādņu 2021.-2025.gadam termiņš, mērķis un virzieni

- Saskaņā ar Valdības rīcības plāna 5.1.uzdevumu FM **līdz 2020.gada 31.maijam** ir uzdots kopīgi ar valdības sociālajiem un sadarbības partneriem izstrādāt vidēja termiņa valsts nodokļu politikas pamatnostādnes.
- *Valsts nodokļu politikas pamatnostādņu 2021.-2025.gadam mērķis* ir: **mērķtiecīgs atbalsts cilvēku dzīves kvalitātes uzlabošanai, valsts tautsaimniecības izaugsmei un starptautiskai konkurētspējai.**
- *Valsts nodokļu politikas pamatnostādnes 2021.-2025.gadam* balstīsies uz **trīs galvenajiem virzieniem**:
 - ✓ **taisnīgums;**
 - ✓ **vienkāršība;**
 - ✓ **konkurētspēja**

Finanšu ministrija

Darbspēka nodokļi

Darbaspēka nodokļi

Finanšu ministrija

Scenārijs A – paaugstina diferencēto neapliekamo minimumu, bet IIN likmes un solidaritātes nodoklis paliek nemainīgs

Scenārijs B – atceļ DNM un solidaritātes nodokli, mainot IIN likmes

	2020.g.	1.var.	2.var.	3.var.
Diferencētais neapliekamais minimums* , euro mēnesī	300	400		
Ienākumi, līdz kuriem piemēro diferencēto neapliekamo minimumu**, euro mēnesī	1 200	1 200	1 500	1 800
Fiskālā ietekme, milj. euro		-39	-71	-98

Esošā situācija – 2020.gads		Jaunais scenārijs	
Ienākumi, euro mēnesī	Likme	Ienākumi, euro mēnesī	Likme
Līdz 1 667	20%	Līdz 310	0%
1 667,01 – 5 233	23%	310,01 – 1 000	20%
Virš 5 233	31,4%	1 000,01 – 4 000	25%
		Virš 4 000,01	36%
Fiskālā ietekme, milj. euro		-200	

	2020.g.	4.var.	5.var.	6.var.
Diferencētais neapliekamais minimums* (DNM), euro mēnesī	300	500		
Ienākumi, līdz kuriem piemēro DNM**, euro mēnesī	1 200	1 200	1 500	1 800
Fiskālā ietekme, milj. euro		-74	-114	-148

Scenāriji atbalstam ģimenēm ar bērniem (Labklājības ministrijas priekšlikumi)

Scenārijs	Ģimenes valsts pabalsti (ĢVP), euro mēnesī	Atvieglojums par apgādībā esošu bērnu (strādājošiem), euro mēnesī	Fiskālā ietekme, milj. euro
A	Par vienu bērnu – 25 , Par diviem bērniem – 100 Par trīs bērniem – 300 , Par katru nākamo +100	250	-97
B	Par vienu bērnu – 25 , Par diviem bērniem – 100 Par trīs bērniem – 400 , Par katru nākamo +100	250	-81
C	Kā pašreiz, bet jauns 50 euro pabalsts strādājošajiem par bērniem	0	-30-45

* Diferencētais neapliekamais minimums (DNM) – maksimālais apmērs, kas tiek piemērots, ja ienākumi nepārsniedz 500 euro mēnesī

** Ja ienākumi ir no 500 euro mēnesī līdz šim noteiktajam sliekšnim, DNM proporcionāli formulai sarūk, bet, ja ienākumi pārsniedz šo sliekšni, DNM netiek piemērots

Finanšu ministrija

ALTERNATĪVIE NODOKĻU MAKSĀŠANAS REŽĪMI

Finanšu ministrija

MUN režīma pakāpeniska ierobežošana

MUN pakāpeniskas ierobežošanas scenārijs

Kritēriji	Esošā situācija 2020	MUN ierobežošanas scenārijs		
		2021	2022	2023*
Apgrozījums EUR	40 000	20 000	20 000	20 000
MUN darbinieku skaits	5	1 darbinieks (no 01.07.)	1	1
MUN likme	15%	25%	25%	25%
MUN likme apgrozījuma pārsniegumam	20%	40%	40%	40%
Papildu likme juridiskai personai maksājot MUN par pakalpojumu			20%	20%
Fiskālā ietekme, milj. euro		+50-60	+60-70	
<i>MU skaita izmaiņas</i>		-65%	-75%	
<i>MU darbinieku skaita izmaiņas</i>		-73%	-80%	

* 2023.gada pirmajā pusē izvērtēt MUN režīma efektivitāti un tālāko nākotni

Finanšu ministrija

Minimālā VSAOI ieviešanas scenārijs (LM kompetence)

Minimālā VSAOI apmēra ieviešanas scenāriji

	Minimālā darba alga, euro mēnesī	
	430,00	500,00
Minimālais VSAOI apmērs, euro mēnesī	150,89	175,45
Fiskālā ietekme, milj. euro	+75-90	+100-116

Divi risinājumi:

- 1) vismaz vienā darba vietā personai ir jābūt minimāli sociāli apdrošinātai un VSAOI līdz minimālajam VSAOI apmēram piemaksā darba devējs (darba attiecību gadījumā);
- 2) pirms minimālā VSAOI apmēra piemērošanas, summējot personas VSAOI apmērus visās ienākumu gūšanas vietās.

Finanšu ministrija

Citi jautājumi

Solidaritātes nodokļa «nepersonificēšana»

Priekšlikums: 14% iemaksas nepersonificēt valsts pensiju speciālajā budžetā.

Minimālā darba alga

Priekšlikums: jautājumu par minimālās mēneša darba algas turpmāku regulāru pārskatīšanu iekļaujams ikgadējā un vidēja termiņa budžeta ietvarā, pirms tam jautājumu izskatot NTSP.

Vienāda VSAOI veikšanai kārtība pašnodarbinātajem

Priekšlikums: pašnodarbinātie 5% iemaksu objektu rēķina gadam un maksā 1x gadā.

Autoratlīdzību saņēmēju sašaurināšana

Priekšlikums: nodokļu optimizācijas ierobežošanai dažāda veida uzņēmumu līgumus pārdēvējot par autortiesību līgumiem.

VSAOI likmes pārdale starp darba devēju un darba ņēmēju

Priekšlikums: turpināt diskusiju par VSAOI likmes pārdali starp darba devēju un darba ņēmēju un saturu, lai nodrošinātu līdzekļus veselības aprūpes finansēšanai.

Finanšu ministrija

NEKUSTAMĀ ĪPAŠUMA NODOKLIS (NĪN)

Finanšu ministrija

NĪN bāze ir kadastrālās vērtības

2019.gada 11.oktobra MK sēde (prot. Nr.47 1.§) noteikts:

- **TM līdz 2020.gada 15.jūnijam** iesniedz izskatīšanai MK normatīvo aktu projektu, kas nodrošina kadastrālo vērtību bāzi 2022.–2025.gadam, kuru piemēro kadastrālās vērtības aprēķinam no 2022.gada 1.janvāra;
- **FM** tika uzdots izstrādāt un **12 mēnešu laikā** (tātad – **līdz 2021.gada 15.jūnijam**) **pēc MK noteikumu par kadastrālo vērtību bāzes apstiprināšanas** iesniegt izskatīšanai MK grozījumus likumā "*Par nekustamā īpašuma nodokli*", kas nodrošinātu samērīgu NĪN.

Jauno kadastrālo vērtību noteikšanas metodika patreiz vēl nav apstiprināta. TM sagatavotais MK noteikumu projekts 18.02.2020. atkārtoti izskatīts VSS (VSS-493).

TM aicina:

- 1) **līdz 2020.gada 1.jūnijam** apstiprināt TM sagatavotos likumprojektus – "*Grozījumi Nekustamā īpašuma valsts kadastra likumā*" un "*Grozījumi likumā "Par nekustamā īpašuma nodokli"*", kas paredz neapliekamā minimuma ieviešanu NĪN aprēķinā primārajam mājoklim, sākot no 2022.gada 1.janvāra;
- 2) **2020.gada otrajā pusē** pārskatīt NĪN likmes nekustamajiem īpašumiem ar citiem lietošanas mērķiem, piemēram, ražošanas telpām.

Saskaņā ar TM un Valsts zemes dienesta provizoriskajiem aprēķiniem pašvaldību kopējie ieņēmumi no NĪN 2022.gadā, salīdzinot ar 2018.gadu, ja tiek apstiprināts TM likumprojektos ietvertais piedāvājums par neapliekamo minimumu primārajiem mājokļiem, nesamazināsies.

Tā kā FM rīcībā nav datu par jaunajām kadastrālajām vērtībām, FM nevar veikt aprēķinus par šo grozījumu paredzamo ietekmi uz valsts un pašvaldību budžetu nodokļu ieņēmumiem.

Finanšu ministrija

AKCĪZES NODOKLIS (AN)

AN naftas produktiem

Finanšu ministrija

- Lai saglabātu degvielas cenu konkurētspēju ar dienvidu kaimiņiem (Lietuvu un Poliju), **iesaldēt naftas produktu AN likmes uz 3 gadiem (2021.-2023.gads).**
- Papildus tam **ar 2021.gadu noteikt AN likmes CO₂ komponenti visiem naftas produktiem un kurināmajiem.**

Akcīzes nodokļa likmju naftas produktiem CO₂ komponentes noteikšana*

Naftas produkts	AN likme par 1000 l (kg) (m ³)	CO ₂ likme, euro/ t CO ₂	CO ₂ komponente, euro	CO ₂ komponente, %	Enerģijas satura komponente, euro	Enerģijas satura komponente, %	Enerģijas satura likme, euro/GJ
Svina benzīns (1000 l)	594	25	56,79	9,6%	537,21	90,4%	16,39
Bezsvina benzīns (1000 l)	509	25	56,79	11,2%	452,21	88,8%	13,80
Dīzeļdegviela (1000 l)	414	25	65,43	15,8%	348,57	84,2%	9,87
Petroleja (1000 l)	414	25	62,20	15,0%	351,80	85,0%	10,17
LPG (autogāze) (1000 kg)	285	25	72,57	25,5%	212,44	74,5%	4,62
Dabasgāze (1000 m ³)	101	25	47,70	47,2%	53,27	52,8%	1,57
Fiskālā ietekme, milj. euro	-						

* Korekcijas attiecībā uz AN naftas produktiem veikt tikai tādā gadījumā, ja CO₂ cena pieaug vairāk kā 5 euro/t, ņemot vērā iepriekš aprēķināto CO₂ komponenti CO₂ komponenti nepiemērot ilgtspējīgām biodeģvielām (biodīzeļdegvielai, bioetanolam, biometānam un parafinizētajai biodīzeļdegvielai) vai kurināmajiem, bet noteikt tikai enerģijas komponenti atbilstoši biodeģvielu enerģijas saturam. Nosakot enerģijas komponenti -10 euro par GJ, tad AN likme biodīzeļdegvielai būtu 330 euro par1000 litriem

Lauksaimnieku degvielas AN likmes CO₂ komponentes noteikšana

	AN likme, euro par 1000 litriem		AN likme 2021.gadā, euro par 1000 litriem	CO ₂ komponente, euro	Ietekme uz cenu, euro uz litru	
	2019	2020			AN izmaiņa,	Izmaiņa, ieskaitot PVN
Latvija	55,8	62,1	65,4	65,4	0,0033	0,004
Fiskālā ietekme (pilna gada ietekme), milj. euro	+0,5					

Finanšu ministrija

AN kurināmajiem

Kurināmajiem AN likmes CO₂ komponenti noteikt:

- **dīzeļdegvielai (marķētajai degvielai)** - **10** euro par tonnu, atlikušajai daļai piemērot enerģijas komponenti (1 euro par GJ);
- **kurināmajam (mazutam un akmeņoglēm)** - **25** euro par tonnu;
- **alternatīvajam kurināmajam (dabasgāzei un naftas gāzei (LPG))** - **10** euro par tonnu.

Kurināmo AN likmes CO₂ komponentes noteikšana

	AN likme par 1000 l (kg) (m3)	CO ₂ likme, euro/ t CO ₂	CO ₂ komponente, euro	CO ₂ komponente, %	Enerģijas saturs komponente, euro	Enerģijas saturs komponente, %	Enerģijas saturs likme, euro/GJ
Marķētā dīzeļdegviela (1000 l)	56,91/60*	10	26,17	43,6%	33,83	56,4%	0,96
LPG kurināmais (1000 kg)	0	10	29,03	-	-72,57	-	
Dabasgāze (1000 m ³)	17,28	10	19,08	110%	-1,80	-10%	
Mazuts (1000 kg)	15,65	25	77,40	495%	-61,75	-395%	
Akmeņogles** (1000 kg)	21,3	25	56,76	266%	-35,46	-166%	
Fiskālā ietekme, milj. euro				-			

* AN likme kurināmajai degvielai saskaņā ar Saeimā iesniegto likumprojektu "Grozījumi likumā "Par akcīzes nodokli"" (Nr.383/Lp13) Likumprojekts pieņemts 1.lasījumā 26.09.2019.

** Likme saskaņā ar Dabas resursu nodokļa likuma 9.pielikumu

AN tabakas izstrādājumiem

	Fiskālā ietekme, milj. euro		
	2021	2022	2023
AN likmes cigaretēm pakāpeniska paaugstināšana: - par 5% 2021.gadā (cenas pieaugums uz 1 paciņu ~0,15 euro), - par 5% 2023.gadā (cenas pieaugums uz 1 paciņu ~0,15 euro).	+4,7	+5,2	+9,3
AN likmes elektroniskajās cigaretēs izmantojamiem šķidrumiem paaugstināšana: - atteikties no pašreiz piemērojamās AN e-šķidrumiem struktūras, nosakot likmi par vienu mililitru e-šķidruma neatkarīgi no nikotīna daudzuma, kā arī ar AN aplikt arī sastāvdaļas.	+0,5	+0,6	+0,7
AN likmes pārējiem tabakas izstrādājumiem (cigāriem, cigarillām, smēķējamai tabakai un tabakas lapām) pakāpeniska paaugstināšana: - 1.variants: 2021. un 2023.gadā par 5% ; - 2.variants: 2021. un 2023.gadā par 10% .	+0,3 +0,5	+0,3 +0,5	+0,5 +1,0
AN likmes karsējamai tabakai pakāpeniska paaugstināšana, lai tā veidotu: - 25% (0,60 euro) no AN minimālā līmeņa cigaretēm 2021.gadā - 30% (0,76 euro) no AN minimālā līmeņa cigaretēm 2023.gadā	+0,9	+1,0	+2,0
AN likmes piemērošana jaunieviestiem tabakas produktiem (papildus ir jānosaka definīcija) līdzīgi kā Igaunijā, piemēram: - 2021.gadā noteikt AN likmi 100 euro par 1000 gramiem produkta, - 2023.gadā paaugstināt par 20%.			
KOPĀ	+6,4 +6,6	+7,1 +7,3	+12,5 +13,0

Finanšu ministrija

PIEVIENTOTĀS VĒRTĪBAS NODOKLIS (PVN)

Finanšu ministrija

PVN samazinātās likmes

Fiskālās ietekmes pie dažādām PVN samazināto likmju izmaiņām

Preču/ pakalpojumu kategorijas	Esošā likme 2020	Lietuva	Igaunija	PVN likmes izmaiņas	Fiskālā ietekme, milj. euro
Grāmatas	12/21%	9/21%	9/20%	5%	-1,3
E-grāmatas					
- esošajam likuma tvērumam					
- paplašinot esošo likuma tvērumu uz direktīvas tvērumu	21%	21%	20%	12%	-0,2
- paplašinot esošo likuma tvērumu uz direktīvas tvērumu				5%	-0,4
Kultūras pakalpojumi	21%/ Atbrīvojums	21%/ Atbrīvojums (bezpeļņas juridiskām personām)	20%	-	-
Kultūras pakalpojumi, kurus nesniedz valsts un pašvaldību kultūras iestādes	Atbrīvojums	21%/ Atbrīvojums	20%	21%*	+2,1**
Laikraksti un periodika	12/21%	5/21%	9/20%	-	-
Laikraksti un periodika (fiziska formāta)	12%	5%	9%	5% (iekšzemes un ES valstu) 21% (ārpus ES valstu)	-2,0***
Restorānu pakalpojumi	21%	21%	20%	12%	-25-30
Pārtika	5/12/21%	21%	20%		
Gājai, zivīm (svaiga)	21%	21%	20%	5%	-20-25
Maizei un graudaugu izstrādājumiem	21%	21%	20%	5%	-20-22
Pienam, sieram, biezpienam, krējumam un olām	21%	21%	20%	5%	-25-30

* KM neatbalsta PVN 21% likmes kultūras pasākumiem noteikšanu, un rosina, ja šāds lēmums tiek atbalstīts, to noteikt 12% apmērā

** Šajā ietekmē iekļauti arī sabiedrisko organizāciju īpašumā esošie kultūras pasākumu sniedzēji, kā, piemēram Rīgas Latviešu biedrība

*** Jāskata kontekstā ar universālā pasta pakalpojuma piegādēm

Finanšu ministrija

DABAS RESURSU NODOKLIS (DRN) (VARAM priekšlikumi)

Finanšu ministrija

DRN atbrīvojumu ierobežošana un DRN likmju izmaiņas

	Fiskālā ietekme, milj. euro		
	2021	2022	2023
1. DRN atbrīvojumu ierobežošana	+46,77	+56,15	+54,92
1.1. Atbrīvojuma par CO ₂ emisijām, ja stacionārajās tehnoloģiskajās iekārtās kā kurināmo izmanto kūdru, atcelšana	+0,04	+0,06	+0,06
1.2. Atbrīvojuma par iepakojumu un vienreiz lietojamiem traukiem ierobežošana	+35,10	+40,59	+39,36
1.3. Atbrīvojuma par videi kaitīgām precēm un transportlīdzekļiem ierobežošana	+11,63	+15,50	+15,50
2. DRN likmju pakāpeniska paaugstināšana	+3,12	+4,99	+6,21
2.1. Sadzīves atkritumu apglabāšanai atkritumu poligonos	+0,57	+1,32	+2,00
2.2. Bīstamo atkritumu apglabāšanai atkritumu poligonos	+0,02	+0,05	+0,07
2.3. Pirmo reizi pastāvīgi reģistrētiem transportlīdzekļiem	+0,58	+0,60	+0,62
2.4. Fiksētais nodokļa maksājums par C kategorijas piesārņojošo darbību emisijām	+0,16	+0,27	+0,37
2.5. Par emisijām gaisā (PM ₁₀ , NH ₃ un NO _x)	+0,47	+0,92	+1,25
2.6. Par zemes dzīļu derīgo īpašību izmantošanu, iesūknējot ģeoloģiskajās struktūrās dabasgāzi	+0,15	+0,20	+0,21
2.7. Par dabas resursu ieguvī	+1,18	+1,63	+1,68
KOPĀ	+49,89	+61,13	+61,12

Finanšu ministrija

TRANSPORTLĪDZEKĻU NODOKĻI UN NODEVAS

Finanšu ministrija

Izmaiņas transportlīdzekļu nodokļos un nodevās (**Satiksmes joma**)

Izmaiņas Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa (TEN) noteikšanā:

- TEN piemērošanas principu (pēc CO₂) attiecināt uz kravas automobiļiem, kuri pirmo reizi reģistrēti no 2009.gada 1.janvāra, ar pilno masu līdz 3,5 t (N1 kategorija), kā arī ņemot vērā EURO izmešu standartu (šobrīd TEN nosaka tikai pēc pilnās masas);,
- pārskatīt TEN likmes kravas automobiļiem un autobusiem, ņemot vērā inflācijas pieauguma tempu kopš 2011.gada, (ar TEN aizstāja ikgadējo transportlīdzekļu nodevu, likmes nepārskatot).

- Atkārtoti ieviest Vieglo automobiļu reģistrācijas nodoklis (TRN)

- atjaunot vieglo automobiļu reģistrācijas nodokli, lai novērstu vecu un ekoloģiski kaitīgu vieglo automobiļu ieplūšanu no Rietumeiropas un reģistrēšanu LV. (**VARAM priekšlikums**)

vai

- no 2021. gada piemērot nodokli (TEN par ievēšanu) tiem vieglajiem transportlīdzekļiem, kas tiek otrreiz reģistrēti (ievestot) Latvijā, un ir vecāki par 5 gadiem, lai daļēji ierobežotu nolietoto ar fosilo degvielu darbināmos transportlīdzekļus ievēšanu Latvijā (**SM priekšlikums**)

Uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodoklis (UVTN):

- UVTN likmju indeksācija, ņemot vērā inflācijas pieauguma tempu no 2017.gada
- papildus likmes transportlīdzekļiem, kuru motora tilpums pārsniedz 3000 cm³, noteikšana.

Finanšu ministrija

SM priekšlikumi

Attiecībā uz TEN:

- ieviest TEN likmi 90% apmērā (tiktu piemērots koeficients – 0,9), ja transportlīdzeklim veikta pārbūve un kā degvielas veids ir norādīts dabasgāze vai naftas gāze;
- piemērot jaunas TEN aprēķina likmes tiem transportlīdzekļiem, kuriem CO₂ izmeši ir noteikti atbilstoši jaunajai CO₂ izmešu metodei (WLTP) un, lai tās būtu pielīdzināmas TEN likmēm, kas aprēķinātas, izmantojot ar iepriekšējo metodi (NEDC) noteiktos CO₂ izmešus;
- ieviest aprēķinā papildus nodokļa likmes atkarībā no transportlīdzekļa motora izmešu līmeņa (EURO I, II, III, IV, V, VI) autobusiem un kravas transportlīdzekļiem;
- samazināt TEN likmes visiem transportlīdzekļiem līdz 50%, vienlaikus ieviešot ALN (vinjetes) piemērošanu vieglajiem transportlīdzekļiem;
- ieviest TEN likmes T5 riteņtraktoru kategorijai, kuri konstruktīvi paredzēti braukšanai ar ātrumu, kas pārsniedz 40 km/h, un kas tiek izmantoti uz autoceļiem.

Autoceļu lietošanas nodeva:

- ieviest ALN kravas transportlīdzekļiem ar pilnu masu līdz 3000 kg.;
- ieviest ALN piemērošanu autobusiem un T5 kategorijas riteņtraktoriem, kuri konstruktīvi paredzēti braukšanai ar ātrumu, kas pārsniedz 40 km/h;
- ieviest ALN (vinjetes) piemērošanu vieglajiem transportlīdzekļiem, vienlaikus samazinot TEN visiem transportlīdzekļiem līdz 50%, kas reģistrēti Latvijā.

Valsts nodeva par lielgabarīta un smagsvara pārvadājumu atļaujas izsniegšanu: pārskatīt no 2021.gada nodevas par lielgabarīta un smagsvara pārvadājumu atļaujas izsniegšanu un pilnveidot nodevas aprēķināšanas metodoloģiju.

Finanšu ministrija

VID INICIATĪVAS

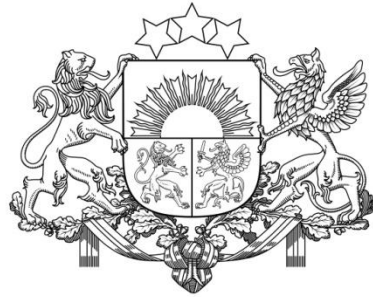

Finanšu ministrija

Priekšlikumi nodokļu administrēšanas pilnveidei

Nodokļu administrēšanas Valsts ieņēmumu dienestā pilnveides virzieni:

- **Pāreja uz elektroniskiem darījumu apliecinājumiem dokumentiem.**
- **Valsts ieņēmumu dienesta pieņemto lēmumu publiskošana.**
- **Fakta legālās prezumpcijas tiesiskā regulējuma attiecībā uz “aploksņu algām” izmaiņas.**
- **Pārbažu veidu konsolidācija.**

Finanšu ministrija